

Rendalen kommune

ORDFØREREN

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Rendalen, 10.12.2014

Vår ref. 14/1637-2	Løpenr. 8621/14	Arkivkode K47	Saksbehandler Norvald Illevold 62468441	Deres ref.
-----------------------	--------------------	------------------	--	------------

ULVEFORVALTNING - INNSPILL FRA RENDALEN KOMMUNE

Det vises til invitasjon til innspill til Klima- og miljødepartementet i forbindelse med at regjeringen skal legge frem sak for Stortinget om ulvesonen, og bestandsmål for ulv. Rendalen kommune takker for invitasjonen, og vil med dette komme med våre innspill.

OM ULVESONE OG BESTANDSTELLING

Mange lokalsamfunn opplever vedvarende rovviltforekomst som en belastning. Rendalen kommune mener at den førende politikken fortsatt må ha som hovedmål at man både må klare å forvalte rovdirene samtidig som man kan bruke utmarka som en viktig del for matproduksjon. Fordi befolkningen i Norge øker, og kommer til å øke, er dette prinsippet bare blitt viktigere. Selvforsyningsgraden, og det sikkerhetspolitiske aspektet ved det, samt økende fokus på mattrygghet tilsier at den todelt målsettingen vil være det viktigste prinsippet. For Hedmark sin del så har ulvesonen vært omstridt men effektiv i forhold til den overordnede målsettingen. I dag så er om lag 95 % av beitende bufe utenfor ulvesonen og slik sett så er konflikten i forhold til ulv og bufe innenfor sonen liten målt i tap. Et større problem har vært at man har utvidet sonen. Nord for sonen er situasjonen ikke holdbar, både fordi man, i praksis, har innført en hybrid, men også fordi «buffersonen» i nord omfatter prioriterte beiteområder.

Vi har også en av de absolutt viktigste landbruksområdene i landet i denne delen av Hedmark. Her betyr landbruket veldig mye for bosettingen og verdiskapingen. I enkelte kommuner opp mot og over 30 % av verdiskapingen. Sysselsettingen i landbruket er også tilsvarende høy med en andel opp mot 20 %. Det er også store forekomster av Bjørn, Gaupe og Jerv i denne delen av landet og det fører til en særlig høy belastning for landbruket. Videre er det et faktum at fordi man har klart å ta vare på utmarksbeitetradisjonen har man også bevart de naturlige habitatene for veldig mange rødliste arter. Det er åpenbart at mangfoldtapet vil være dramatisk om man også i Nord-Østerdalen får en avvikling av utmarksbeite og med det verdifulle kulturlandskap.

Bestandsmålet på tre ynglinger anser vi som vanskelig å få redusert selv om vi ønsker det. Nå er tiden overmoden for å få en måte å telle bestanden på som kan klare å få aksept i befolkningen. Den norske ulvebestanden er del av den skandinaviske (og europeiske) bestanden, hvor den norske delen vil være i den geografiske yttersonen av en større,

Postadresse

Hanestadveien 1
2485 RENDALEN

Besøksadresse

Hanestadveien 1
2485 RENDALEN

Telefon

62 46 85 00

Telefaks

62 46 85 01

Org.nr: NO 940028515

Bankgiro: 1850.07.52013

E-post: postmottak@rendalen.kommune.no

Rendalen kommune

grenseoverskridende bestand som ikke forholder seg til landegrenser. Det sentrale for arten er at landene samlet sett har en forvaltning som gjør at bestanden holdes på et forsvarlig nivå. Det er unaturlig og uforståelig med dagens krav om at det bare er helnorske ynglinger som tas i betraktning. Det gjør at bestandsmålet slik det vurderes i dag ikke gjenspeiler den reelle forekomst av ynglende ulv i Norge, da flere grenseoverskridende familiegrupper også har tilhold på norsk side. Dagens ordning bidrar til å svekke legitimiteten til ulveforvaltningen, og det er på høy tid å medregne også de delvis norske som del av den faktiske bestanden i Norge. Det er naturlig å telle de grenseoverskridende ynglingene/familiegruppene med en faktor på 0,5.

Dersom grenserevirene medregnes i et bestandsmål som tilsvarer dagens nivå, vil dette medføre at den faktiske forekomsten av ulv innenfor sonen vil bli redusert, og i større grad gjenspeile det antall som er satt i bestandsmålet. Noe lavere tetthet av ulv innenfor sonen vil bidra til å redusere byrden og konfliktnivået innenfor sonen. Man vet også at de fleste grenseflokkene er fra midten og sørover i den norske sonen, så man bør derfor også redusere ulvesonen sin geografiske utstrekning.

Forslag til ny geografisk sone forutsatt at man teller grenseflokkene med en faktor på 0,5:

Det naturlige skillet bør være dagens sone opp til Elverum og riksveg 25 i nord, og fra riksveg 25 til fylkesveg 208 til Lutnes i øst. Dette vil opprettholde et aktivt landbruk nord i Hedmark, samtidig som man også sikrer de sørsamiske områdene på en bedre måte.

Bestandsregistrering

Det er avgjørende for en vellykket og tillitsvekkende forvaltning at bestandsregistreringene i større grad fanger opp de observasjoner som rapporteres til miljømyndighetene. Det har over flere år blitt meldt inn lokale observasjoner, som ikke blir fulgt opp og rapportert videre av lokale SNO, noe som særlig innenfor sonen har bidratt til lav tillitt til de offisielle bestandsregistreringene som ligger til grunn for rovviltforvaltningen.

STERKERE DIFFERENSIERT FORVALTNING

En ulempe med soneforvaltningen er at den ikke er i henhold til ulvens naturlige atferd og biologi, og ulven vil trekke ut av sonen. Dette er umulig å unngå, og må avbøtes med en tydelig praktisering av prinsippet om en differensiert forvaltning.

Erfaringene med ulvesonen er at det ikke er tilstrekkelig forutsigbarhet *utenfor* sonen. Både i 2012 og 2013 ble dette synliggjort med store tap av beitedyr langt utenfor ulvesonens område, f.eks i Hedmark, Oppland, Sør-Trøndelag, Telemark og Agderfylkene.

Miljøministerens brev av 28. april 2014 understreket behovet for en tydeligere soneforvaltning, og hennes brev av 9. juli i år om skadepotensial slår videre fast at det skal være lav terskel for felling av rovdyr i prioriterte beiteområder. Lavere tap kan være indikasjon på at det har vært praktisert en tydeligere differensiering i tråd med regjeringens signaler. Samtidig må det nok erkjennes at årlige variasjoner til en viss grad også må tilskrives utslag av tilfeldige omstendigheter.

Det er derfor fortsatt viktig å vurdere tiltak for å sikre forutsigbarhet i prioriterte beiteområder og tamreinområder over år, selv om noen variasjoner må påregnes.

Rovviltforliket sier at det ikke skal være rovvilt som utgjør skadepotensial i prioriterte beiteområder og kalvingsområder for tamrein. Enhver ulv som befinner seg i et prioritert beiteområde *i beitesesongen* eller i et kalvingsområde *i kalvingstiden* vil utgjøre et skadepotensial.

Rendalen kommune

Rendalen kommune forventer derfor at regjeringen vurderer forslaget fra et enstemmig ulvesoneutvalg om at det bør praktiseres *fellingstillatelse uten søknad* på ulv i prioriterte beiteområder utenfor ulvesonen i beitesesongen for bufe, og hele året innenfor områder for samisk tamreindrift. Dette vil være et treffsikkert tiltak for å avverge skade på beitedyr. Videre bør det være lav terskel for forebyggende skadefelling av streifende ulv utenfor ulvesonen på vårsnø, da det ofte viser seg vanskelig å felle skadegjørende ulv på barmark.

ØKONOMISK KOMPENSASJON TIL BERØRTE LOKALSAMFUNN

Rendalen kommune er her helt på linje med USS sin linje og gjentar derfor det samme. En utfordring med dagens ulvesone er at det er stor forekomst av ulv innenfor et relativt lite område som utgjør ulvesonen. En videreføring av ulvesoneforvaltningen må innebære at ulempene innenfor sonen i størst mulig grad reduseres og kompenseres. For det tilfelle at belastningen ikke kan reduseres i tilstrekkelig grad på annen måte, bør det benyttes økonomisk kompensasjon.

Mange opplever at høy ulvetetthet i deres nærmiljø påvirker livsstil og naturbruk, samt fører til redusert livskvalitet. De berørte lokalsamfunn føler at de bærer en stor byrde på vegne av storsamfunnet, men uten å møte tilstrekkelig aksept og forståelse for dette.

USS- og Rendalen kommune er derfor positive til ulvesoneutvalgets forslag om en økonomisk kompensasjonsordning til kommunene. Etablering av ulverevir i et område vil berøre hele lokalsamfunnet, og ikke bare de berørte grunneiere eller næringsutøvere. Det er derfor riktig at deler av kompensasjonen kommer det lokale fellesskapet til gode også gjennom en kompensasjon til kommunene.

Til slutt vil Rendalen kommune påpeke at det nå haster med å få på plass en forvaltning av rovdirene som både kan få aksept i befolkningen og som sikrer en nødvendig, trygg og dyrevelferdsetisk god matproduksjon i landet.

For Rendalen kommune

Norvald Illevold
Ordfører